

הַלְבוֹת מְכִירָה פָּרָק ז

א. מִי שֶׁנָּתַן הַדָּמִים, וְלֹא מָשַׁךְ הַפְּרוֹת אַף עַל פִּי שְׁלֹא נִקְנוּ הַמְטַלְטְלִין כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ, כָּל הַחוּזָר בּוֹ בֵּין לִזְקָח בֵּין מוֹכֵר לֹא עָשָׂה מַעֲשֵׂה יִשְׂרָאֵל, וְחַיֵּב לְקַבֵּל מִי שִׁפְרַע. וְאִפְלוּ נָתַן הָעֶרְבוֹן בְּלִבָּד כָּל הַחוּזָר, מְקַבֵּל מִי שִׁפְרַע.

ב. וְכִיצַד מְקַבֵּל מִי שִׁפְרַע: אוֹרְרִין אוֹתוֹ בְּבֵית דִּין וְאוֹמְרִין מִי שִׁפְרַע מֵאֲנָשִׁי דוֹר הַמְּבוּל וּמֵאֲנָשִׁי דוֹר הַפְּלָגָה וּמֵאֲנָשִׁי סְדוּם וְעַמּוּרָה וּמִמְצָרִים שֶׁטָּבְעוּ בָּיָם, הוּא יִפְרַע מִמִּי שֶׁאֵינוֹ עוֹמֵד בְּדַבּוּרוֹ; וְאַחֵר כֵּךְ יַחְזִירוּ הַדָּמִים.

ג. הַנּוֹתֵן דָּמֵי הַמְטַלְטְלִין, אוֹ מְקַצֵּת הַדָּמִים, וְחֹזֵר בּוֹ הַלּוֹקָח, וְאָמַר לוֹ הַמוֹכֵר בּוֹא וְטַל אֶת מַעֲוֹתֶיךָ הֲרִי הַמַּעֲוֹת אֲצִלוּ כְּמוֹ פְקָדוֹן; וְאִם נִגְנְבוּ אוֹ אֲבָדוּ, אֵינוֹ חַיֵּב בְּאַחֲרִיּוֹתָן. אֲבָל אִם חֹזֵר בּוֹ הַמוֹכֵר הֲרִי הַמַּעֲוֹת בְּרִשּׁוֹתוֹ, וְחַיֵּב בְּאַחֲרִיּוֹתָן, וְאֵף עַל פִּי שֶׁחֹזֵר בּוֹ, וְאָמַר לַלּוֹקָח בּוֹא וְטַל אֶת שְׁלֹךְ: עַד שֶׁיִּקְבַּל עָלָיו מִי שִׁפְרַע, וְיֹאמַר לוֹ אַחֵר כֵּן בּוֹא וְטַל אֶת שְׁלֹךְ.

ד. מִי שֶׁהָיָה לוֹ חוֹב אֲצֵל חֲבֵירוֹ, וְאָמַר לוֹ מָכֹר לִי חֲבִית שְׁלִיין בַּחוּב שֵׁישׁ לִי אֲצִלְךָ, וְרָצָה הַמוֹכֵר הֲרִי זֶה כְּמִי שֶׁנָּתַן הַדָּמִים עִתָּה, וְכָל הַחוּזָר בּוֹ מְקַבֵּל מִי שִׁפְרַע; לְפִיכֵךְ אִם מָכֹר לוֹ קִרְקַע בַּחוּבוֹ אֵין אֶחָד מֵהֶן יָכוֹל לַחְזוֹר בּוֹ, אֵף עַל פִּי שֶׁאֵין מַעֲוֹת הַמְלִיָּה מַצְוִיּוֹת בְּשַׁעַת הַמִּמְכָּר.

ה. הַלּוֹקָח מִחֲבֵירוֹ קִרְקַע אוֹ עֲבָדִים אוֹ שָׂאֵר מְטַלְטְלִין, וּפָסְקוּ הַדָּמִים, וְהִנִּיחַ מִשְׁכּוֹן עַל הַדָּמִים לֹא קָנָה; וְכָל הַרוֹצֶה לַחְזוֹר מִשְׁנִיָּהֶם חוּזָר, וְאֵינוֹ חַיֵּב לְקַבֵּל מִי שִׁפְרַע.

ו. מָכֹר לוֹ בְּדָבָרִים בְּלִבָּד, וּפָסְקוּ הַדָּמִים, וְרָשָׁם הַלּוֹקָח רָשָׁם עַל הַמְּקָח, כְּדִי שֶׁיְהִיָּה לוֹ סִימָן יָדוּעַ שֶׁהוּא שְׁלוֹ אֵף עַל פִּי שְׁלֹא נָתַן מִן הַדָּמִים כְּלוּם כָּל הַחוּזָר בּוֹ אַחֵר שְׁרָשָׁם, מְקַבֵּל מִי שִׁפְרַע. וְאִם מִנְהֵג הַמְּדִינָה שֶׁיִּקְנֶה הַרוֹשֵׁם קִנְיָן גָּמוּר נִקְנָה הַמְּקָח, וְאֵין אֶחָד מֵהֶן יָכוֹל לַחְזוֹר בּוֹ; וְיִהְיֶה זֶה חַיֵּב לִתֵּן הַדָּמִים.

ז. דָּבָר בְּרוּר הוּא, שֶׁאֵין דִּין זֶה אֲלֹא בְּשִׂרְשָׁם בְּפָנֵי הַמוֹכֵר, אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ הַמוֹכֵר לֵךְ וְרָשָׁם עַל מְקָחְךָ, שֶׁהֲרִי גָמַר לְהַקְנוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ שֶׁבִּאֲרָנוּ בַּחֲזָקָה וּבִמְשִׁיכָה.

ח. הַנּוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בְּדָבָרִים בְּלִבָּד הֲרִי זֶה רָאוּי לוֹ לַעֲמֹד בְּדַבּוּרוֹ, אֵף עַל פִּי שְׁלֹא לָקַח מִן הַדָּמִים כְּלוּם וְלֹא רָשָׁם וְלֹא הִנִּיחַ מִשְׁכּוֹן. וְכָל הַחוּזָר בּוֹ, בֵּין לִזְקָח בֵּין מוֹכֵר אֵף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ חַיֵּב לְקַבֵּל מִי שִׁפְרַע הֲרִי זֶה מִמְּחֲסָרִי אֲמָנָה, וְאֵין רוּחַ חֲכָמִים נוֹחָה הַמָּנוּ.

ט. וְכֵן מִי שֶׁאָמַר לְחֲבֵירוֹ שְׂתֵּן לוֹ מִתָּנָה, וְלֹא נָתַן הֲרִי זֶה מִמְּחֲסָרִי אֲמָנָה. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּמִתָּנָה מוּעָטָה, שֶׁהֲרִי סִמְכָה דַּעְתּוֹ שֶׁלֹּא מְקַבֵּל כְּשֶׁהִבְטִיחוֹ. אֲבָל בְּמִתָּנָה מְרֻבָּה, אֵין בָּהּ חֲסָרוֹן אֲמָנָה, שֶׁהֲרִי לֹא הֶאֱמִין זֶה שְׂתֵּן לוֹ דְּבָרִים אֵלוֹ, עַד שֶׁיִּקְנֶה אוֹתָן בְּדָבָרִים שְׁקוּנִין בָּהֶן.

י. הַנּוֹתֵן מַעֲוֹת לְחֲבֵירוֹ לְקִנּוֹת לוֹ קִרְקַע אוֹ מְטַלְטְלִין, וְהִנִּיחַ מַעֲוֹת חֲבֵירוֹ אֲצִלוֹ, וְהִלֵּךְ וְקָנָה לַעֲצָמוֹ בְּמַעֲוֹתָיו מִה שֶׁעָשָׂה עָשׂוּי, וְהֲרִי הוּא מְכַלֵּל הָרָמָאִין.

יא. הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁזֶה הַמוֹכֵר אוֹהֵב אוֹתוֹ וּמְכַבְּדוֹ, וּמוֹכֵר לוֹ,

וַאֲנִינוּ מוֹכֵר לַמַּשְׁלָחוֹ הָרִי זֶה מִתֵּר לְקִנּוֹת לַעֲצָמוֹ, וְהוּא שִׁיחֹזֵר
וַיּוֹדִיעֵנו. וְאִם פָּחַד שָׁמָּא יָבוֹא אַחֵר וַיִּקְדָּמֵנוּ לְקִנּוֹת הָרִי זֶה קוֹנֶה
לַעֲצָמוֹ, וְאַחֵר כֵּךְ מוֹדִיעֵנו.

יב. הוֹרוּ מְקַצֵּת הַמּוֹרִים שָׁאֵם קָנָה לַעֲצָמוֹ בְּמַעוֹת חֲבֵרוֹ אַחֵר
שֶׁזָּקָפָן עָלָיו מִלֹּוֹה הָרִי זֶה קָנָה לַעֲצָמוֹ, וּמִקְבָּלִין מִמֶּנּוּ כְּשֶׁאָמַר
זָקָפְתִּי אוֹתָם הַמַּעוֹת עַל עֲצָמֵי בְּמִלֹּוֹה. וְאֲנִי אוֹמֵר שְׂאִין זֶה דִּין
אֲמַת, אֵלֹא הָרִי הַמְּקַח שֶׁלַּמַּשְׁלָח כִּמוֹ שִׁיתְּבָאֵר בְּדִין הָעֶסֶק.

יג. שְׁלוּשָׁה שֶׁנִּתְּנוּ מַעוֹת לְאַחַד לְקִנּוֹת לָהֶם מְקַח אִם הָיוּ הַמַּעוֹת
מְעֻרְבוֹת, וְקָנָה בְּמַקְצֵת הַדָּמִים אֶף עַל פִּי שֶׁהִיְתָה כּוֹנֵת הַשְּׁלִיחַ
שֶׁזֶה שֶׁקָּנָה לְאַחַד מֵהֶן, הָרִי הַמְּקַח שֶׁלְּכֻלָּן; וְחוֹלְקִין אוֹתוֹ לְפִי
מַעוֹתֵיהֶן.

יד. הָיוּ מַעוֹת כָּל אֶחָד מֵהֶן צְרוּרִין וַחֲתוּמִין אֶף עַל פִּי שֶׁהִיְתָה
בְּלֵב הַשְּׁלִיחַ שֶׁזֶה הַמְּקַח לְכֻלָּם, לֹא קָנָה אֵלֹא זֶה שֶׁנִּקְנָה הַמְּקַח
בְּמַעוֹתָיו בְּלִבָּד.